De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevr. Bruins Slot
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

[redacted]

Onderwerp: Consultatie conceptwetsvoorstel Digitaal vergaderen decentrale overheden

Den Haag, 1 september 2022

Geachte mevrouw Bruins Slot,

Allereerst danken wij u voor de mogelijkheid om een reactie te geven op het conceptwetsvoorstel. Ook willen wij u dankzeggen voor de zorgvuldige totstandkoming van het wetsvoorstel in overleg met de diverse beroepsverenigingen en koepels. De coronapandemie heeft laten zien dat digitaal vergaderen voor volksvertegenwoordigers van groot belang is om de democratie niet tot stilstand te laten komen. Besluiten moeten worden genomen na een goed inhoudelijk debat. Digitaal debatteren is niet altijd een ideale situatie en beperkt in sommige gevallen de democratie. De lokale en provinciale volksvertegenwoordigers zijn maandenlang in digitale vorm doorgegaan omdat het nauwelijks anders kon, waarbij de Tweede Kamer veelal de debatten nog fysiek organiseerde. Daarom is het van belang om digitaal vergaderen ook echt alleen in zeer uitzonderlijke en noodzakelijke situaties te doen. Die keuze wordt nu overgelaten aan de betreffende volksvertegenwoordigende organen, waarbij de wetgever gekozen heeft om er geen verdere (algemene) omschrijving aan toe te voegen wanneer digitaal vergaderen aan de orde zou kunnen zijn. Wat ons betreft zou hierop een aanscherping mogen komen gelet op het belang van een goed functionerende democratie en de waarde van de juiste manier van totstandkoming van besluiten.

Wij sluiten ons verder aan bij de opmerkingen die de Kring van Commissarissen van de Koning in hun reactie op het conceptwetsvoorstel aan hebben gegeven. Onze beroepsvereniging vraagt aandacht voor de volgende concrete punten uit de wet:

- Het conceptwetsvoorstel staat niet toe dat er een besloten digitale vergadering gehouden mag worden, omdat u vindt dat de beslotenheid niet geborgd is. Wij vinden die argumentatie onvoldoende om daarmee deze mogelijkheid uit te sluiten. Wanneer er mogelijk een nieuwe lange coronapandemie komt of een noodsituatie (bijv. een natuurramp) waarbij het niet mogelijk is om fysiek te vergaderen maar wel noodzakelijk is om een besloten commissievergadering te houden of een besluit in beslotenheid te nemen, kan dit leiden tot grote problemen. Vergaderingen van bijvoorbeeld colleges of zelfs wellicht van ministers

[redacted]

kunnen ook besloten zijn en vinden ook veelvuldig digitaal plaats. Daar wordt ook niet van gezegd dat de beslotenheid niet gewaarborgd kan worden. De (technische) risico's op het schenden van geheimhouding zijn even groot. In alle gevallen is het schenden van geheimhouding bovendien strafbaar ongeacht locatie. Tijdens de coronapandemie zijn er provincies die besloten bijeenkomsten (niet zijnde een formele vergadering) digitaal hebben gehad en geen problemen hebben veroorzaakt. Wij doen een dringend beroep op u om deze mogelijkheid wel op te nemen in de wet, omdat het mogelijk kan leiden tot onverantwoorde situaties bij gelegenheden waar fysiek vergaderen nauwelijks tot niet mogelijk is maar wel [redacted] noodzakelijk is.

- Het concept wetsvoorstel staat ook niet (tussentijdse) benoemingen van o.a. Statenleden, Gedeputeerden en leden van de Rekenkamer toe. Het belangrijkste argument volgens de wetgever is, dat ceremoniële waarden aan worden getast als de installatie digitaal wordt gedaan. Wij hebben bedenkingen bij het feit dat de wetgever dit op voorhand uit zou moeten sluiten, omdat er situaties kunnen zijn waardoor er maandenlang geen fysieke vergadering mogelijk is en daarmee een betreffend persoon langere tijd wordt uitgesloten van de aanstaande functie. Dat is zeer ongewenst. Volgens ons zou de basis moeten zijn: fysiek vergaderen tenzij het echt niet anders kan. Daarbij dient het vertrouwen te worden gegeven aan de organen om digitaal vergaderen zo weinig mogelijk te gebruiken en ook bij installaties. Niemand zal graag digitaal worden beëdigd en er zal altijd door de organen zelf worden gezocht naar een gelegenheid om het fysiek te doen. Alleen wanneer er een te lange tijd overheen gaat, neemt de wetgever het voor lief dat het eveneens kan leiden tot onverantwoorde situaties waarbij de democratie geen doorgang kan vinden. Ook op dit punt doen wij een dringend beroep op u om deze mogelijkheid in de wet op te nemen.

Wij wensen u veel wijsheid om op basis van de consultaties een nog betere wet ter besluitvorming voor te leggen. Indien onze reactie nog vragen oproept, zijn wij van harte bereid om hier een toelichting op te geven.

Met vriendelijke groet,

Drs. J. (Harold) van de Velde
Voorzitter Statenlidnu